

عنوان درس: بانکداری اسلامی مقطع: کارشناسی رشته: اقتصاد مدرس: سید محمد ضیاء فیروز آبادی

۱- معرفی و اهداف درس: آشنایی با بانکداری اسلامی و تفاوت آن با بانکداری بدون ربا و تفاوت آن دو با بانکداری متعارف (ربوی)

۲- معرفی استاد (می‌توان لینک یا QR کد از آدرس سایت را بگذارید)

۳- پیش‌نیازهای درس :
گذراندن پول و بانکداری و تا حدی آشنایی با کلان و سیاست‌های پولی

۴- منابع درسی
الف) منابع اصلی:
پول و بانکداری با رویکرد اسلامی؛ سید هادی عربی و حسین میسمی، انتشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۴۰۰.

ب) منابع برای مطالعه بیشتر:
بانکداری بدون ربا از نظریه تا تجربه، محمدنقی نظرپور و سیدعباس موسویان، انتشارات دانشگاه مفید.
بانکداری اسلامی مبانی نظری - تجارب عملی (دو جلد)، سیدعباس موسویان و حسین میسمی، انتشارات پژوهشگاه پولی و بانکی.

۵- تکالیف دانشجو
الف) ارزشیابی مستمر حدود ۴ نمره

ب) ارزشیابی میان‌ترم حدود ۶ نمره

ج) ارزشیابی پایان‌ترم حدود ۱۰ نمره

۶- زمان‌بندی (توزیع مباحث و مشخص کردن عناوین درسی برای هر جلسه)
جلسه اول: ماهیت و کارکردهای پول در اقتصاد، نظام تهمتری، مزایای پول، تعریف پول، ماهیت پول، وظایف پول.

جلسه دوم: انواع پول (پول کالایی غیرفلزی، کالایی فلزی، کاغذی، تحریری، پول الکترونیکی، پول مجازی)، فصل دوم: ماهیت، تاریخچه و نظریه‌های بهره در اقتصاد متعارف.

جلسه سوم: واژه شناسی بهره و ربا در اقتصاد متعارف، ربا در ادیان آسمانی، واژه شناسی بهره و ربا در اقتصاد متعارف، نظریه‌های بهره، نظریات دوره اول (نظریه نازایی پول ارسطو، نظریه انتقال مالکیت)

جلسه چهارم: ادامه نظریه‌های بهره، نظریات دوره اول (نظریه ماهیت استفاده، نظریه قیمت زمان)، نظریات دوره دوم (نظریه مولدیت سرمایه، نظریه امساک، نظریه ارزش اضافی مارکس)

جلسه پنجم: نظریات دوره سوم (نظریه رجحان زمانی بوم‌باورک، نظریه بهره فیشر، نظریه بهره نئوکلاسیک، نظریه رجحان نقدینگی کینز، نظریه نرخ بهره صفر)

جلسه ششم: فصل سوم: ماهیت و کارکردهای پول در اقتصاد اسلامی و مقایسه تطبیقی ربا و بهره بانکی، پول کالای خصوصی یا کالای عمومی، مالیت پول، تعریف مال، انواع مال، مال مثلی یا مال قیمی.

جلسه هفتم: هزینه فرصت پول، ربا در نظام اقتصادی اسلام، انواع ربا و مفهوم آنها، ربای قرضی و ربای معاملی

جلسه هشتم: امتحان میان ترم، ادامه انواع ربا (ربای مصرفی و تولیدی، ربای ساده و ربای مضاعف)

جلسه نهم: راه‌های فرار از ربا (دریافت اضافه در مقابل یک شیء کم ارزش، فروش نسبه و خرید نقد، خرید نقد و فروش، معامله اسکناس، قرض دادن طرفین به یکدیگر، وکالت در خرید و فروش)

جلسه دهم: فصل چهارم: جایگاه بانک در نظام مالی متعارف و ماهیت و کارکرد آن، بازارهای مالی (بازار پول، بازار سرمایه، بازار بدهی و ...)، نهادهای مالی (بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و ...)، ماهیت و کارکرد بانک‌های تجاری (واسطه‌گری مالی، خلق پول، ...)، عملیات بانکداری (تجهیز منابع و تخصیص منابع)

جلسه یازدهم: فصل پنجم: بانکداری اسلامی و برخی نکات و شرایط فقهی مرتبط با آن، قواعد فقهی-حقوقی قراردادهای قواعد عمومی خود قرارداد (اصول ایجابی و اصول سلبی)، ضوابط طرفین قرارداد، ضوابط موضوع قرارداد

جلسه دوازدهم: ضوابط اختصاصی فقهی-حقوقی قراردادهای (عقد قرض، عقد ودیعه، عقد عاریه، عقد وکالت، عقد بیع، عناوین مختلف پیرامون عقد بیع)

جلسه سیزدهم: ادامه ضوابط اختصاصی فقهی-حقوقی قراردادهای (بیع دین، بیع صرف، بیع فضولی، بیع العینه، تورق، عقد اجاره، عقد شراکت، عقد مضاربه، عقد جعاله، عقد رهن، عقد ضمان، عقد استصناع، عقد صلح)

جلسه چهاردهم: الگوی بانکداری بدون ربای ایران، الگوی بانکداری بدون ربای شهید صدر.

جلسه پانزدهم: انواع عقود، مزایا و معایب عقود مشارکتی، برخی نکات در خصوص بانکداری اسلامی، جریمه تاخیر و توجیهات آن.

جلسه شانزدهم: راه‌کار عملیاتی بجای جریمه تاخیر، کارت اعتباری، برخی الگوهای به کارگیری کارت اعتباری در بانکداری اسلامی (الگوی اجاره، الگوی بیع العینه، الگوی مرابحه، الگوی قرض الحسنه)

۷- راه‌های ارتباطی و میزان زمان تقریبی برای دریافت پاسخ (ایمیل، ID فضای مجازی، دستیار آموزشی، لینک کانال یا گروه درسی)

گروه‌های درسی در ای‌تا.